

Masterplan Het Jonge Kind

Plan van aanpak effectief bestrijden van leer en ontwikkelachterstanden bij jonge kinderen

Versie 2, oktober 2013

De aanloop

In het regeerakkoord 'Vrijheid en verantwoordelijkheid' zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor kinderen met een (risico op een) taalachterstand (hierna: doelgroepkinderen). Met voor- en vroegschoolse educatie (vve) van goede kwaliteit en het effectief benutten en uitbreiden van leertijd worden de kansen van deze kinderen op een goede schoolloopbaan en maatschappelijke carrière vergroot.

Eind november 2011 heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap afspraken gemaakt met de grote en middelgrote gemeenten over de inzet van deze middelen: het Bestuursakkoord G4/G33 – Rijk 'Effectief benutten van VVE en extra leertijd voor jonge kinderen'. De afspraken richten zich op ambities ten aanzien van voor- en vroegschoolse educatie en voorzieningen voor extra leertijd.

Met deze gerichte aanpak verwacht het kabinet dat de G37 een forse verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie kunnen realiseren. Die verbetering kan onder andere bereikt worden door meer opbrengstgericht te werken, de inzet van hbo-gechoolde medewerkers en een verbetering van de ouderbetrokkenheid. Het Rijk maakt met iedere gemeente aparte bestuursafspraken over welke resultaten in de gemeente behaald worden.

De ambities zoals geformuleerd in het Bestuursakkoord sluiten goed aan bij het in Almere gevoerde VVE- en onderwijsbeleid. Met de extra financiële middelen kunnen bestaande beleidskaders worden uitgebreid en nieuwe doelstellingen worden bereikt. Het beleid van Almere is vastgelegd in het 'Convenant Onderwijsimpuls 2011-2014'. Het Almeerse uitvoeringsplan voor Het Jonge Kind, met zijn nadruk op een doorgaande ontwikkelingslijn van jonge kinderen, sluit tevens aan bij de gewenste ontwikkeling naar Integrale Kindcentra (IKC).

De stand van zaken in Almere is beschreven in 'De Lokale Staat van het Onderwijs in Almere 2011/2012' en in de 'Monitor voor- en vroegschoolse educatie 2012/2013'. Hierin valt te lezen dat er in Almere aan de ene kant resultaten worden geboekt, bijvoorbeeld met betrekking tot de toeleiding van doelgroepkinderen naar VVE-plekken, maar dat er ook een aantal verbeterpunten zijn, bijvoorbeeld met betrekking tot ouderbetrokkenheid en implementatie van VVE in de kinderopvang.

Gemeente Almere

Het Almeerse uitvoeringsplan Effectief benutten van VVE en extra leertijd voor jonge kinderen heeft met name betrekking op de volgende zaken:

- het inzetten van HBO-geschoolde medewerkers in de kinderopvang;
- waar nodig taalbijscholing en scholing opbrengstgericht werken voor medewerkers voorschoolse educatie;
- vergroten ouderbetrokkenheid bij VVE/ontwikkeling van het kind;
- kwaliteitsverbetering en uitbreiding voorzieningen extra leertijd;
- uitbreiding van het aantal VVE plekken, zowel voor- als vroegschoolse.

Naast de kwaliteitsverbeteringen die gemeente Almere door wil voeren in het VVE-beleid, wordt tevens gewerkt aan de harmonisatie. Met de harmonisatie wordt bedoeld dat de verschillen die op dit moment bestaan tussen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk gelijk worden getrokken. Er zijn verschillen in regelgeving, financiering en kosten voor ouders, het aanbod voor VVE, kwaliteitseisen en toezicht. Deze verschillen moeten op den duur verdwijnen zodat er één aanbod voor voorschoolse voorzieningen in Almere komt, in ieder geval voor kinderen van 2,5 tot 4 jaar.

Achtergrond van het besluit tot harmonisatie is de invoering van de Wet OKE (Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie). Deze wet maakt gemeenten verantwoordelijk voor het organiseren van een doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen met risico op een onderwijsachterstand. Breed toegankelijke voorschoolse voorzieningen en daarbinnen een kwalitatief hoogwaardige uitvoering van VVE zijn belangrijke bouwstenen voor de totstandkoming van een doorgaande lijn tussen de voorschoolse periode en de schoolperiode. De meest vergaande vorm van de doorgaande lijn is het IKC.

Daar VVE en de harmonisatie op elkaar aansluiten, worden deze beide onderwerpen meegenomen in dit plan van aanpak.

De feiten

Hieronder staan enkele belangrijke feiten over de jonge populatie, de verschillende voorzieningen en de kwaliteit van VVE in Almere op een rijtje:

Populatie en voorzieningen

De rijksoverheid stelt jaarlijks een bedrag beschikbaar voor vve, gebaseerd op de gewichtenregeling in het basisonderwijs. De gewichtenregeling is gebaseerd op het opleidingsniveau van ouders. Kinderen krijgen een gewicht (vanaf 4 jaar) als beide ouders, of de ouder die belast is met de dagelijkse verzorging, laagopgeleid zijn. Kinderen met een gewicht zijn de zogenaamde doelgroepkinderen voor het voerschoolse gedeelte van vve. Echter gemeenten hebben de vrijheid om zelf de definitie van de doelgroep voor de voerschoolse educatie te bepalen. In Almere kunnen naast de gewichtenkinderen ook kinderen met een zwak taalniveau of een sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand deelnemen aan het voerschoolse gedeelte van vve. Per augustus 2012 gelden de volgende doelgroepcriteria:

- het kind heeft een gewicht conform de gewichtenregeling;
- taalaanbod: de ouders spreken thuis geen Nederlands;
- taalaanbod: de (taal-)omgeving is onvoldoende stimulerend;
- het kind loopt risico op een sociaal-emotionele ontwikkelingsachterstand.

Voor- en voerschoolse educatie wordt aangeboden aan kinderen in de leeftijd van tweeënhalf tot vier jaar (voerschools) en vier tot zes jaar (voerschools). In 2013 zijn er in totaal 3909 kinderen in de leeftijd 2 tot 4 jaar en 5312 kinderen in de leeftijd 4 tot 6 jaar. Totaal aantal kinderen bedraagt 9221. Dit is zo'n 4 % minder ten opzichte van 2009 (totaal 9542 kinderen).

Het aantal gewichtenkinderen in Almere bedraagt per 1 oktober 2012 504 kinderen (leeftijd 4-6 jaar). Dit is 9% van het totaal aantal kinderen (5312).

Voerschools

In Almere bieden 28 peuterspeelzalen kwalitatief vve aan. Kwalitatief vve wil zeggen dat de vve voor voerschools aan de volgende eisen voldoet:

- er is aanbod van vier dagdelen per week voor elk kind;
- er zijn twee beroepskrachten per groep die geschoold zijn in het werken met een vve-programma;
- het vve-programma is gericht op het gestructureerd en samenhangend stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling.

In Almere geven 27 kinderdagverblijven aan dat ze vve aanbieden. Acht kinderdagverblijven geven aan dat ze voldoen aan de kwaliteitseisen. De andere negentien kinderdagverblijven voldoen niet aan alle regels. Vooral de scholing van beroepskrachten vormt hier het probleem.

In totaal volgen 585 kinderen in de leeftijd van tweeënhalf tot vier jaar met een gewicht of een andere indicatie vier dagdelen vve binnen een peuterspeelzaal of kinderdagverblijf. Zowel bij peuterspeelzalen als kinderdagverblijven geldt dat net iets meer dan een vijfde van de geïndiceerde vve-kinderen een gewicht heeft. Binnen peuterspeelzalen is spraak- en taalontwikkeling de belangrijkste indicatie op basis waarvan kinderen vve volgen, bij kinderdagverblijven is dat de thuistaal.

Met de huidige definitie van de doelgroep voor voerschoolse educatie komt het bereik per 1 oktober 2012 uit op 63%. Tot en met 1 oktober 2011 werd het bereik van voerschoolse educatie berekend ten opzichte van de geschatte populatie gewichtenkinderen. Kinderen met een andere indicatie konden wel deelnemen aan vve, maar werden in de berekening van het bereik niet meegenomen. Er werd dus feitelijk met een te kleine doelgroep gerekend, waardoor het percentage bereik boven de 100% kon uitkomen (132% in 2011). Met ingang van 1 oktober 2012 worden alle kinderen die in aanmerking komen voor vve geregistreerd, waardoor de complete doelgroep steeds meer in beeld komt. Bij de berekening van het bereik volgens de werkwijze tot en met 2011 komt het bereik voerschoolse educatie uit op 159%.

Vroegschools

Vroegschoolse educatie wordt door basisscholen aangeboden aan vier- en vijfjarige (doelgroep)kinderen in de groepen 1 en 2.

Er zijn op landelijk niveau afspraken van kracht over de kwaliteit van vve, die ook voor Almere gelden:

- basisscholen bieden doelgroepkinderen een vve-programma aan dat gericht is op het gestructureerd en samenhangend stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling;
- de school zet twee beroepskrachten in per vve-groep. De leerkrachten zijn geschoold in het toepassen van een vve-programma.

In Almere bieden 27 scholen vve aan. Vijf van deze basisscholen voldoen aan de kwaliteitseisen zoals hierboven benoemd. De andere scholen voldoen voornamelijk niet aan de eis van twee beroepskrachten op een groep.

Bij de vroegschoolse educatie worden, in tegenstelling tot de voorschoolse educatie, alleen de gewichtskinderen tot het bereik gerekend. Het aantal gewichtskinderen dat wordt bereikt, is toegenomen naar 248 in 2012. Dit komt doordat er meer scholen zijn die vve aanbieden in de groepen 1 en 2. Het percentage bereik is hierdoor toegenomen van 34% in 2009 tot 49% in 2012¹.

Kwaliteit

De kwaliteit van vve in de gemeente Almere is eind 2010 door de Inspectie van het Onderwijs in beeld gebracht. Door de inspectie is vervolgens een rapport uitgebracht dat een weergave geeft van de kwaliteit in Almere. Hieronder zullen de hoofdpunten van dit rapport benoemd worden².

1. De ambities in Almere voor vve, waren hoog. Echter door gebrek aan regie vanuit de gemeente en door het ontbreken van het gevoel van urgentie voor vve bij een aantal van de betrokkenen, zijn deze ambities niet waargemaakt. Samenwerking tussen de partijen is daarom noodzakelijk om vve op een kwalitatief hoog niveau te krijgen;
2. Er zullen resultaatsafspraken gemaakt moeten worden. Niet alleen voor het proces, maar ook voor de gewenste resultaten. Het formuleren van streefdoelen dient hoge prioriteit te krijgen. Met als vervolg, hoe gaan we de streefdoelen meten en wat gaan we ermee doen;
3. Het ouderbeleid bij de betrokken partijen moet prioriteit krijgen. De locaties moeten de mogelijkheden en behoeften van de ouderpopulatie in beeld brengen en beschrijven wat verstaan wordt onder ouderparticipatie. Op basis van de analyse kan bepaald worden welke activiteiten nodig zijn voor de ouders, hoe zij bereikt kunnen worden. Tegelijkertijd kunnen locaties dan ook de verwachtingen van ouders uitspreken;
4. Er moet goed nagedacht worden over hoe de doorgaande lijn te bewerkstelligen tussen de voor- en vroegschoolse periode. Feit is dat de voorschoolse voorzieningen nu met name een wijkfunctie hebben en kinderen naar verschillende scholen uitstromen. Dat ontslaat de betrokken partijen niet van de plicht om na te denken over hoe de basisschool het beste verder kan gaan waar de voorschoolse voorziening was gebleven.

¹ Gegevens over feiten in populatie en voorzieningen is afkomstig uit de 'monitor voor voor- en vroegschoolse educatie 2012/2013', juni 2013.

² Voor het volledige rapport: De kwaliteit van VVE in de gemeente Almere in 2010-2011, Utrecht, juni 2011, Inspectie van het Onderwijs.

De uitdaging: Masterplan Het Jonge Kind

Om alle zaken binnen de VVE op orde te krijgen en daardoor een dekkend aanbod te kunnen bieden aan alle jonge kinderen die dit nodig hebben in Almere, is het van belang om nu, samen met de betrokken partijen, de handen ineen te slaan en afspraken daadwerkelijk tot uitvoering te gaan brengen. Dat willen we doen door dit Masterplan Het Jonge Kind.

Binnen dit Masterplan kennen we de volgende agenda:

1. Expertiseverbetering professionals;
2. De ouder als betrokken partner;
3. Het kind voorop;
4. Geharmoniseerd voorschools aanbod.

Als basis van deze agenda, is het van groot belang dat er goede samenwerkingen komen/zijn tussen de voorschoolse voorzieningen en de basisscholen. Een goede samenwerking is essentieel om het (jonge) kind voor te bereiden op een goede schoolcarrière vanaf groep 3 en om het kind maximaal tot ontwikkeling te laten komen. Door beter en meer samen te werken, zal de kwaliteit omhoog gaan en kan er een goede doorgaande ontwikkelingslijn ontstaan voor elk kind. Ook de ondersteuning van de ouders van het kind speelt hierin een belangrijke rol.

Hieronder zal de agenda puntsgewijs verder uitgewerkt worden.

1. Expertiseverbetering professionals

- HBO'ers in de kinderopvang en in peuterspeelzalen.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat de kwaliteit van de pedagogisch medewerker de bepalende factor is voor het succes van VVE. De verwachting is dat deze kwaliteit verhoogd kan worden door de inzet van HBO-gekwadificeerde medewerkers die de overige pedagogisch medewerkers kunnen coachen en begeleiden op de werkvloer. Door middel van de HBO'er kan er binnen een kinderopvang/peuterspeelzaal ingezet worden op opbrengstgericht werken, doorgaande leerlijnen, verbetering interne kwaliteitszorg.

Doel 1:

Verhoging kwaliteit voorschoolse VVE door middel van HBO'ers die als coach werken op 60 VVE-groepen³.

Uitwerking:

Om dit doel te bereiken zullen er subsidies verstrekt worden voor het aanstellen van HBO'ers binnen de kinderopvang en peuterspeelzalen. Een HBO'er als coach op 10 groepen (per week 1 dagdeel per groep). Hierin kan samengewerkt worden door partijen.

Planning:

2012: geen HBO'er als coach op VVE-groepen
2013: geen HBO'er als coach op VVE-groepen
2014: HBO'er als coach actief op 40 VVE-groepen (4 FTE)
2015: HBO'er als coach actief op 60 VVE-groepen (6 FTE)

³ Een VVE-groep is een groep waar VVE gegeven wordt, waar zowel doelgroep- als niet doelgroepkinderen in kunnen zitten.

Doel 2:

Borging kwaliteit HBO'er door middel van goede opleiding.

Uitwerking:

Het is van belang dat de nieuwe instroom HBO'er de kwaliteit in huis heeft om de kwaliteit binnen de voorschoolse instelling te borgen. Om dit te bewerkstelligen, is het goed om de opleiding Pedagogiek af te stemmen op het werkveld in Almere, zodat de theorie afgestemd kan worden op de praktijk. De huidige opleiding Pedagogiek kan wellicht verder ontwikkeld worden en daarnaast kunnen de deeltijd (DT) en Associate Degree (AD)- variant van Pedagogiek ontwikkeld worden. Deze laatste twee vormen zijn van groot belang voor de huidige pm'ers, daar zij via deze weg verkort een HBO-diploma kunnen behalen.

Planning:

2012: start opleiding Pedagogiek Windesheim Flevoland

2013-juli 2014: ontwikkeling DT- en AD-variant opleiding Pedagogiek

Aug. 2014: start AD Pedagogiek

Aug. 2015: start DT Pedagogiek

Doel 3:

Borging kwaliteit MBO'er door middel van goede opleiding.

Uitwerking:

De opleiding pedagogisch medewerker in Almere (dus zowel van het ROC Flevoland als van ROC Top) dient van dusdanig niveau te zijn, dat de nieuwe instroom pedagogisch medewerkers mee kan in de kwaliteitsontwikkeling van de kinderopvang. Om dit goed te borgen, zal de opleiding op sommige onderdelen (bijv. doorgaande lijn, ouderbetrokkenheid, opbrengstgericht werken, Peuterestafette) nieuwe modules moeten ontwikkelen.

Planning:

2014: start module-uitbreiding/aanpassing opleiding pedagogisch medewerker

2015: implementatie nieuwe modules

- Hanteren kindvolgsysteem

Een kindvolgsysteem geeft informatie over ontwikkelingskenmerken van de hele groep kinderen en van kinderen individueel. Door ontwikkelingskenmerken te volgen van de groep en de kinderen kunnen er voor alle kinderen doelen opgesteld worden. Aan de hand van deze doelen kan er opbrengstgericht gewerkt worden op VVE-locaties. In Almere wordt ervoor gekozen om het implementeren van een kindvolgsysteem onderdeel te laten zijn van een totaal werkplan VVE van kinderopvangorganisaties.

Bovendien wordt er gewerkt aan een warme overdracht. In Almere is ervoor gekozen om te werken met één overdrachtsinstrument, te weten Peuterestafette. Met dit instrument worden kinderen van de voorschoolse voorziening overgedragen aan de vroegschool. Peuterestafette bevat informatie over hoe het met het kind gaat, wat aandachtspunten zijn. De ontwikkeling van het kind staat nog niet vermeld in de Peuterestafette. Echter zowel vanuit onderwijs als de voorschool komt de vraag om beter zichtbaar te maken hoe de peuter zich ontwikkeld heeft ten opzichte van zichzelf, zodat de basisschool nog beter op deze ontwikkeling kan aansluiten. De werkwijze van de Peuterestafette zal aangepast worden zodat hierin een ontwikkelingsperspectief zichtbaar wordt.

Doel 1:

Door het observeren van ontwikkelingskenmerken, doelen opstellen en op die manier opbrengstgericht werken op alle VVE-locaties.

Uitwerking:

In de subsidievoorwaarden wordt gesteld dat organisaties een kindvolgsysteem moeten hebben of hier mee bezig zijn of aantoonbaar voornemens zijn ermee te gaan werken.

Planning:

2012: slechts enkele organisaties maken gebruik van kindvolgsysteem

2013-2015: Alle organisaties maken gebruik van kindvolgsysteem (of volgen nog scholing)

Doel 2:

Elk kind wordt middels Peuterestafette overgedragen van de voor- naar de vroegschool.

Uitwerking:

Door Peuterestafette uit te breiden met de SLO-doelen wordt het ontwikkelingsperspectief van het kind beter inzichtelijk. Dit komt de overdracht van voor- naar vroegschool ten goede. Peuterestafette wordt vervolgens in heel Almere gebruikt als overdrachtsinstrument.

Planning:

2012: Peuterestafette wordt gebruikt als overdrachtsinstrument

2013: Peuterestafette wordt verder ontwikkeld zodat het ontwikkelingsperspectief van kinderen zichtbaar wordt

2014: nieuwe Peuterestafette wordt geïmplementeerd

2015: in heel Almere wordt door de voor- en de vroegschool de uitgebreide Peuterestafette gebruikt als overdrachtsinstrument

**- Onderzoek en wetenschap:
VVE-monitor**

Om inzicht te hebben en houden in het aantal VVE-plaatsen in Almere zal er een VVE-monitor verschijnen. Bovendien zal in deze VVE-monitor de kwaliteit van VVE gevolgd en bewaakt worden. Naar aanleiding van de resultaten die uit de monitor komen, kan het beleid aangepast worden. De monitor wordt dan als sturingsinstrument gebruikt voor het te voeren beleid.

Doel:

Transparantie naar de gemeenteraad, burgers en stakeholders over het aanbod VVE in Almere.

Uitwerking:

Deze monitor zal door O&S opgesteld worden. Vervolgens zullen de resultaten besproken worden, kan het te voeren beleid aangepast worden.

Planning:

2012: geen VVE-monitor

2013: VVE-monitor (op basis van teldatum 1 oktober 2012)

2014: geen VVE-monitor

2015: VVE-monitor (op basis van teldatum 1 oktober 2014)

Expertisecentrum Het Jonge Kind

Om alle betrokken partijen te ondersteunen op het gebied van VVE, doorgaande lijn, passend aanbod voor elk (jong) kind, zal er een Expertisecentrum Het Jonge Kind opgezet worden. Binnen dit centrum is de nodige expertise over het (jonge) kind aanwezig en kunnen alle betrokken partijen terecht met (hulp)vragen. Het gaat hier niet alleen om een centrum voor de voorschoolse voorzieningen, maar bijvoorbeeld ook voor de ouders of voor het consultatiebureau. Dit centrum zal een stedelijke functie vervullen en de expertise vergaren die in Almere nodig is. Tevens zal dit centrum zelf onderzoek doen naar VVE en de resultaten ervan, zodat er steeds aangesloten kan worden bij de nieuwste ontwikkelingen.

Planning:

2013: ontwikkelen plan van aanpak Expertisecentrum

2014: start van het Expertisecentrum

- Taalniveau naar 3F

Voor het stimuleren van de taalontwikkeling van jonge kinderen is het belangrijk dat pedagogisch medewerkers de Nederlandse taal zelf goed beheersen. De eisen die gesteld worden aan de pedagogisch medewerkers worden daarom aangescherpt. Zo moet het spreek- en leesniveau op 3F zijn en het schrijfvvaardigheidsniveau op 2F. Het zittend personeel zal hiervoor getoetst worden (ongeveer 500 pm'ers in Almere) en indien nodig bijscholing moeten volgen. In de opleidingen voor het aankomend personeel zullen de taaleisen aangescherpt worden.

Doel:

Verbetering taalniveau pedagogisch medewerkers in Almere ter bevordering van de taalontwikkeling van jonge kinderen.

Uitwerking:

Voor de toetsing van alle VVE pm'ers wordt een opdracht verleend aan een opleidingsinstituut. Uit de toetsresultaten wordt beoordeeld wie bijscholing nodig heeft. Het is raadzaam de opdracht voor de bijscholing aan een ander opleidingsinstituut te verstrekken, om belangenverstrengeling te voorkomen.

Planning:

2013: afnemen ca. 500 taaltoetsen

2014: bijscholing taal pedagogisch medewerkers

2015: alle pedagogisch medewerkers hebben juiste niveau

- Opbrengstgericht werken

Van pedagogisch medewerkers wordt verwacht dat zij een aanbod verzorgen dat opklimt in moeilijkheidsgraad en dat zij de activiteiten afstemmen op de verschillen in de ontwikkeling van individuele kinderen. Zij dienen zowel de ontwikkeling van de groep als van het kind individueel planmatig te begeleiden, te volgen en te evalueren. De HBO'er heeft een groot aandeel in het invoeren van opbrengstgericht werken en kan de pedagogisch medewerkers hierin begeleiden. Daarnaast zullen de pedagogisch medewerkers zelf ook een scholing krijgen gericht op opbrengstgericht werken. De leerkrachten van de vroegschool kunnen individuele plannen voortzetten. Op die manier komt er een doorgaande lijn tussen het werken van de voor- en de vroegschool. De vroegschool gaat door, waar de voorschool gebleven was. Tussen beide 'scholen' vindt afstemming plaats over de ontwikkelingsplannen van de kinderen.

Doel:

Opbrengstgericht werken om zo de ontwikkeling van kinderen optimaal te stimuleren.

Uitwerking:

De samenwerking tussen de voor- en vroegschool medewerkers is van groot belang binnen het opbrengstgericht werken. Om dit te bewerkstelligen zullen VVE-locaties gezamenlijk geschoold worden in het opbrengstgericht werken en het bewaken van de eigen kwaliteit. Hiervoor wordt het traject VVE doet ertoe! ingezet.

Planning:

2012: niets

2013: 8 VVE-locaties starten met VVE doet ertoe!

2014: 5 extra VVE-locaties starten met VVE doet ertoe!

2015: weer 5 nieuwe VVE-locaties starten met VVE doet ertoe!

- Resultaatsafspraken

In het kader van de Wet OKé wordt verwacht dat gemeente en schoolbesturen afspraken maken over te behalen resultaten vroegschoolse educatie. Deelnemers van de werkgroep VVE zijn in het voorjaar van 2012 gestart met het formuleren van de gezamenlijke doelen van VVE en de verwachte opbrengsten. De te formuleren doelen op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en motoriek zijn geen niveaus waar een kind minimaal aan moet voldoen, maar een middel voor de professionals om te weten wat zij de kinderen moeten bijbrengen en op welke behoeften van de groep en het individuele kind zij hun begeleiding kunnen afstemmen. Het maken van resultaatsafspraken sluit aan bij de aanbevelingen van de Onderwijsraad aan het basisonderwijs. De

resultaatsafspraken VVE worden zowel gemaakt voor het niveau eind groep 2 (6 jarigen) als voor het niveau einde voorschoolse voorziening (4 jarigen). In maart 2013 zijn de resultaatsafspraken gereed.

Nadat de resultaatsafspraken opgesteld zijn voor Almere zal er jaarlijks bekeken moeten worden of deze afspraken voldoen en indien nodig aangepast moeten worden.

Naast het maken van resultaatsafspraken wordt er een wijkanalyse gemaakt van de 10 wijken in Almere. Uit deze analyse moet blijken hoe de leerlingstromen in een wijk zijn. Aan de hand van leerlingstromen kunnen voorschoolse voorzieningen en basisscholen verdere afspraken maken over doorgaande leerlijnen. Ook deze wijkanalyse is in februari 2013 gereed.

Doel:

Vanuit de resultaatsafspraken opbrengstgericht werken in de voor- en voerschoolse periode; optimaliseren van de doorgaande lijn.

Planning:

2013: gereed resultaatsafspraken

2013: gereed wijkanalyse

2013-2015: monitoren en bijstellen resultaatsafspraken

2. De ouder als betrokken partner

- Versterken ouderbetrokkenheid

Het betrekken van ouders bij de ontwikkeling van hun kinderen is een belangrijk element binnen het VVE-beleid. Het gaat niet alleen om het informeren van ouders, maar ook om het stimuleren van ouders om thuis met hun kinderen te werken aan de taalontwikkeling. Om de ouderbetrokkenheid te vergroten kan er aangehaakt worden bij de reeds bestaande voorleescampagne, maar er zullen ook nieuwe initiatieven speciaal voor VVE gestart worden. Zo zal er gewerkt gaan worden met het programma VVE-thuis en zullen locaties de mogelijkheid krijgen om een actief ouderbeleid uit te werken. Het werken met het programma VVE-thuis haakt aan bij bestaande VVE-programma's die hiermee een thuiscomponent krijgen, zodat ouders met hun kinderen verder kunnen leren. Het uitwerken van een ouderbeleid haakt aan bij de Onderwijsimpuls 2013. Ook in het basisonderwijs wordt ingezet op het voeren van gericht ouderbeleid door schooldirecties. Hier kunnen kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen in mee, zeker gezien de bevordering van de doorgaande lijn. Het is namelijk goed om ouderbeleid op eenzelfde manier in te zetten tussen voor- en voerschool (basisonderwijs).

Doel:

Vergroten van de ouderbetrokkenheid opdat ouders met hun kinderen thuis taalactiviteiten op zullen pakken.

Uitwerking 1:

Op de peuterspeelzalen wordt gewerkt met VVE Thuis. Dit programma zal breder ingezet gaan worden op scholen en kinderdagverblijven die samenwerken met een school. Middels dit programma worden ouders meer betrokken bij de ontwikkeling van hun kind en krijgen ze het besef dat het belangrijk is om ook thuis met het kind te oefenen. VVE Thuis sluit aan bij de thema's waar de kinderen mee bezig zijn. Door dit programma ook op scholen in te zetten, worden ouders ook in het voerschoolse gedeelte nog steeds betrokken bij de thema's waar het kind mee bezig is en kunnen op die manier gericht met het kind oefenen. Indien VVE Thuis op een brede school ingezet wordt, zal ook het kinderdagverblijf met het programma gaan werken.

Uitwerking 2:

Het uitwerken van een gericht ouderbeleid kan door middel van opdrachtverlening aan de Stichting Actief Ouderschap, die in het kader van de Onderwijsimpuls ook de ouderbetrokkenheid binnen het Almeerse onderwijs vormgeeft. Zij kunnen dan met VVE-locaties aan de slag om goede beleidsdoelen te formuleren richting ouderbetrokkenheid en dit ook vertalen naar activiteiten.

Planning:

- 2012: de Schoor werkt met pilot 12 groepen VVE-thuis
- 2013: Uitbreiding VVE thuis naar 20 groepen
- 2013: 20 vve-locaties gaan aan de slag met uitwerking ouderbeleid
- 2014: Uitbreiding VVE-thuis naar 30 groepen (voor- en vroegschool)
- 2014: Uitbreiding van 5 vve-locaties met ouderbeleid
- 2015: Uitbreiding VVE thuis naar 40 groepen (voor- en vroegschool)
- 2015: Uitbreiding van weer 5 vve-locaties met ouderbeleid

3. Het kind voorop

- Toeleiding

Sinds 1 augustus 2010 hebben gemeenten de verplichting om afspraken te maken over de toeleiding van doelgroepkinderen naar VVE. Door het maken van sluitende afspraken tussen partners wordt voorkomen dat er kinderen zijn die geen VVE-aanbod krijgen, terwijl ze dat wel nodig hebben. Momenteel hebben De Schoor en Jeugdgezondheidszorg (JGZ, consultatiebureau) samen een protocol opgesteld voor een sluitende toeleiding naar VVE. Per september 2012 wordt er middels dit protocol gewerkt. Naast het maken van deze afspraken wordt er ingezet op toeleidingsactiviteiten als MiniSamenspel en Opstapje. Dit zijn programma's om ouders kennis te laten maken met de peuterspeelzaal en met VVE. Ouders zijn soms niet direct bereid hun kinderen naar VVE te sturen terwijl deze kinderen er wel baat bij zouden hebben. Deze programma's kunnen de eerste stap zijn om ouders kennis te laten maken met VVE om vervolgens de stap te zetten om hun kinderen deel te laten nemen. Bovendien wordt er ingezet op huisbezoeken in de gevallen dat ouders lastig te bereiken zijn en verwacht wordt dat zij met een persoonlijke benadering wel bereikt worden.

Doel:

Zorgen voor een sluitende toeleiding naar VVE, zodat alle doelgroepkinderen een aanbod krijgen.

Planning:

- 2012: toeleiding naar VVE
- 2012: coördinator VVE
- 2012: huisbezoeken (50 tot 70)
- 2012: toeleiding MiniSamenspel en Opstapje (totaal 140 kinderen)
- 2013-2015: toeleiding naar VVE
- 2013-2015: coördinator VVE
- 2013-2015: huisbezoeken (50 tot 70)
- 2013-2015: toeleiding MiniSamenspel en Opstapje (totaal 150 kinderen)

- Vroegschoolse educatie

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de vroegschoolse educatie. Het is belangrijk dat de vroegschoolse educatie aansluit bij de voorschoolse educatie en dus moeten er afspraken gemaakt worden tussen kinderopvangorganisaties, peuterspeelzaalorganisaties en schoolbesturen om tot doorgaande leerlijnen te komen. Hiervoor zijn de leerlingstromen binnen een wijk (binnen Almere) van groot belang, alsook de resultaatsafspraken. Indien deze bekend zijn, kunnen de schoolbesturen gaan werken aan de kwaliteit van de vroegschoolse educatie en ook aan uitbreiding van het huidige aanbod. Hiervoor worden in maart 2013 streefdoelen bepaald door het onderwijs.

- 2012: streefdoelen vroegschoolse educatie worden opgesteld
- 2013-2015: uitbreiding vroegschoolse aanbod

- Externe zorgstructuur

Voor het verbeteren van de interne kwaliteitszorg zal er samengewerkt worden met DMO/SKS middels het programma Sterk in de Kinderopvang, dat zich vooral richt op vroegtijdig signaleren. Daarnaast zijn er in Almere verschillende zorgnetwerken waarbij aangesloten kan worden. De medewerkers van de voor- en vroegschool moeten op de hoogte zijn van deze netwerken en ouders hierop attenderen. Indien nodig kan er via deze netwerken ook extra zorg ingeschakeld worden.

Er zal ook aangesloten worden bij de ontwikkelingen van Passend Onderwijs en de transitie jeugdzorg.

Doel:

Het verbeteren van de interne kwaliteitszorg, zodat indien nodig, kinderen vroegtijdig de nodige hulp krijgen.

Planning:

2012: 3 locaties starten met Sterk in de Kinderopvang

2013: 5 extra locaties starten met Sterk in de Kinderopvang

2014: weer 5 extra locaties starten met Sterk in de Kinderopvang

2015: weer 5 extra locaties starten met Sterk in de Kinderopvang

4. Geharmoniseerd voorschools aanbod

- Startgroepen

De onderwijsraad stelt in zijn advies 'Naar een nieuwe kleuterperiode in het basisonderwijs' voor om de bestuurlijke verantwoordelijkheid en de bekostiging voor het aanbod voor driejarigen bij de basisschool te leggen. Om te beoordelen of dit advies tot een stelselwijziging moet leiden, is er in 2011 gestart met de pilot 'startgroepen'. Deze pilot onderzoekt of de ontwikkeling van peuters met een risico op taalachterstand kan worden verbeterd door een sterkere verbinding met de basisschool. Het inhoudelijk aanbod voor peuters wordt onder verantwoordelijkheid van de schoolleider gebracht en naast de pedagogisch medewerker staat een bevoegde leerkracht op de groep. Er wordt opbrengstgericht gewerkt in de groep en door een leerkracht op de groep te plaatsen wordt er een doorgaande leerlijn gecreëerd. In 2015 worden de eerste resultaten van de pilot verwacht. In 2011 zijn er in Almere in vier startgroepen gestart. De wens van het onderwijs is om met meer startgroepen te starten. Deze wens zal tegen het licht gehouden moeten worden in het kader van de harmonisatie. De verwachting is dat er geen nieuwe startgroepen in Almere zullen komen. De vier die er nu zijn, zullen in stand gehouden worden.

Doel:

Verbeteren kwaliteit van de voorschoolse educatie en het versterken van een doorgaande leerlijn tussen voorschool en vroegschool.

Planning:

2012-2015: voortzetting van de vier in 2011 gestarte startgroepen

- Uitbreiding aantal plaatsen voorschoolse VVE

In Almere dienen voldoende VVE-plaatsen beschikbaar te zijn zodat alle doelgroepkinderen gebruik kunnen maken van VVE. Uitbreiding van het aantal beschikbare plaatsen kan plaatsvinden middels scholing van pedagogisch medewerkers in het werken met VVE-programma's. Bovendien zal de gemeente meer subsidie verstrekken voor VVE-plaatsen.

Doel:

Voldoende VVE-aanbod voor alle doelgroepkinderen.

Uitwerking 1:

Dit wordt bereikt door extra VVE-plaatsen te subsidiëren.

Uitwerking 2:

Eind 2013 zal de subsidieregeling voor de VVE-scholing duidelijk worden. Belangrijk binnen de subsidie zal de samenwerking tussen een voor- en vroegschool zijn. Indien er meer VVE-plekken beschikbaar komen door scholing, kunnen er ook meer VVE-plaatsen ingekocht worden.

Planning:

2012: 61 VVE-plaatsen extra door inzet gemeentelijke middelen naar extra VVE

2013: 61 VVE-plaatsen extra + scholing voor 60 medewerkers

2014: 61 VVE-plaatsen extra + scholing voor 40 medewerkers

2015: 61 VVE-plaatsen extra + extra plaatsen op de locaties waar de 100 pm'ers zijn geschoold.

De organisatie

Om deze agenda tot uitvoering te brengen zal de werkgroep Het Jonge Kind (voorheen werkgroep VVE) opgezet worden. In de Werkgroep Het Jonge Kind zitten 10 partners: 3 basisonderwijs, 4 kinderopvang, 1 peuterspeelzaalwerk De Schoor, 1 Zorggroep Almere en 1 gemeente Almere.

De overlegstructuur is eenmaal in de 6 weken. Tijdens deze overleggen wordt bovenstaande agenda omgezet naar acties en worden de acties uitgezet in het werkveld.

De werkgroep Het Jonge Kind is de uitvoerende tak binnen de organisatie. Beslissingen zullen genomen worden in de stuurgroep Het Jonge Kind, die voorgezeten wordt door de wethouder Onderwijs, Jeugd en Sport. Verder zullen de volgende partners zitting hebben in de stuurgroep: 3 basisonderwijs, 1 kinderopvang (vertegenwoordiger), 1 peuterspeelzaal De Schoor.

Om deze plannen, doelen en werkwijze in het veld kenbaar te maken, zullen 10 wijkbijeenkomsten georganiseerd worden. Er zullen 10 bijeenkomsten zijn, omdat Almere in 10 wijken ingedeeld is (de wijkverdeling Passend Onderwijs). Binnen deze wijken willen we dat er kwalitatief voldoende voorschools aanbod is en dat er goede samenwerkingen zijn tussen voor- en vroegschoolse partners. Daarnaast willen we bereiken dat alle wijken zich gaan inzetten om deze agenda uit te voeren. Door met de plannen de wijken in te gaan, willen we de mensen informeren en enthousiasmeren voor het plan, zodat eenieder er mee aan de slag gaat.

De bijeenkomsten worden georganiseerd door Sardes, die ervaring heeft met de organisatie van zulke zaken, maar die ook de nodige expertise in huis heeft over Het Jonge Kind.

Het niveau van informatie zal per bijeenkomst verschillend zijn. De grote lijnen komen uiteraard overeen, maar de verschillende wijken zitten momenteel op een ander kennisniveau. Binnen de ene wijk wordt bijvoorbeeld al meer samengewerkt dan binnen een andere wijk. Om de bijeenkomsten zo vruchtbaar mogelijk te laten zijn, zal daarom het informatieniveau aangepast worden. Het zit in de planning om de wijkbijeenkomsten eind 2013, begin 2014 te houden.